

## PM

# 2019 års lagändringar rörande vattenförvaltningen och kommande tillståndsprövningar enligt miljöbalken

## 1. Inledning

Käppalaförbundet beviljades den 13 december 2017 tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid Käppalaverket på Lidingö. Tillståndet medger en rening av avloppsvatten från en ekvivalent folkmängd av maximalt 900 000 personer som årsmedelvärde, vilket är en väsentlig ökning jämfört med det tidigare tillståndet. Tillståndet har vunnit laga kraft.

Enligt förordnande i tillståndet ska tillkommande anläggningar som behövs för den utökade verksamheten ha tagits i drift senast den 24 juni 2029, annars förfaller tillståndet såvitt avser ej driftsatta anläggningar.

Den 1 januari 2019 infördes nya miljöbestämmelser av relevans för den svenska vattenförvaltningen och för prövningar av anläggningar med utsläpp till vatten.

Käppalaförbundet, som överväger att ta tillståndet i anspråk och påbörja upphandling av bygg- och anläggningsarbeten för den utökade verksamheten vid Käppalaverket, har bett oss att kort redovisa och bedöma hur de nya bestämmelserna skulle kunna påverka en framtida tillståndsprövning av utökad verksamhet vid Käppalaverket.

## 2. Kort om 2019 års lagändringar

Syftet med de bestämmelser som infördes den 1 januari 2019 är att på ett tydligare sätt genomföra EU:s ramverk för vatten. EU-kommissionen har nämligen riktat kritik mot Sverige för att inte ha genomfört ramverket på ett korrekt sätt.

En av de nya bestämmelserna är en uttrycklig stoppregel som innebär att verksamheter som prövas a) inte får äventyra att vattenmiljön når upp till den kvalitet som följer av EU-rätten, och b) inte heller får försämra kvaliteten i en vattenförekomst så att den underskrider en given lägstanivå. Samtidigt infördes regler som tillgängliggör de möjligheter som EU:s ramverk ger att ställa mindre långtgående kvalitetskrav på vattenförekomster som påverkas av vissa samhällsnyttiga verksamheter.

De nya bestämmelserna ska tillämpas dels vid vattenförvaltningens klassning av vattenförekomster, dels vid prövning av verksamheter med utsläpp som påverkar kvaliteten i vattenförekomster. Skulle en tillämpning av reglerna om mindre stränga kvalitetskrav komma att aktualiseras vid prövning ska prövningsmyndigheten vilandeförklara prövningsärendet i avvaktan på

att vattenmyndigheten ges tillfälle att ändra (sänka) kvalitetskravet. Det kan alltså innebära att ett nytt tidskrävande moment införs i prövningsförfarandet.

### 3. Bedömning

Vissa hävdar att 2019 års lagändringar innebär en skärpning av kraven för att kunna få tillstånd till en verksamhet med utsläpp som påverkar kvaliteten i en eller flera vattenförekomster. Andra hävdar att kraven i sak är desamma men att de tydliga stoppreglerna kommer att göra prövningarna mer komplexa och utfallen av dem mer osäkra.

Enligt vår bedömning är det för tidigt att dra några långtgående slutsatser om effekterna av lagändringarna. Det finns dock mycket som talar för att de förtydliganden av kravnivån enligt EU:s ramverk som gjorts genom lagändringarna i praktiken kommer att uppfattas som en skärpning av den materiella kravnivån för att få tillstånd. När det särskilt gäller samhällsnyttiga verksamheter, exempelvis avloppsrening från tätbebyggelse, innebär lagändringarna dock att EU-rättens möjligheter till mindre stränga kvalitetskrav blivit tillgängliga, något som inte var fallet tidigare. Detta är en positiv effekt som skulle kunna leda till att tillämpningen av stoppregeln inte blir lika strikt som tidigare, i vart fall inte för den typ av samhällsnyttiga verksamheter som Käppalaverket representerar.

Klart är dock att en tillståndsprövning i framtiden skulle bli minst lika komplex och tidskrävande som före lagändringarna. Skulle till äventyrs frågan om undantag för mindre stränga kvalitetskrav komma att aktualiseras vid prövning finns det enligt vår uppfattning en uppenbar risk för att prövningen skulle komma att dra ut väldigt på tiden.

Sammantaget ser vi att en framtida tillståndsprövning av utökad verksamhet vid Käppalaverket skulle bli mer komplex och möjligen även mer tidskrävande. Det är också troligt att de materiella kraven från vattenkvalitetssynpunkt skulle bli strängare än, och åtminstone lika långtgående som, de krav som ställts i det nu erhållna tillståndet.

Stockholm den 12 september 2019

Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB



Per Molander



Erik Forsström